

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

Члени організаційного комітету:

Марічерета Валерія Геннадіївна — д. мед. н., професор, перший проректор; **Бурячківський Едуард Станіславович** — к. мед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи; **Борщ Вікторія Ігорівна** — д. е. н., доцент, проректор з перспективного розвитку; **Кусик Наталія Львівна** — к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчально-методичного відділу; **Анненкова Ірина Петрівна** — д. пед. н., доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчального відділу; **Усиченко Катерина Миколаївна** — к. мед. н., доцент, доцент кафедри інфекційних хвороб, в. о. начальника сектору забезпечення якості освіти; **Годлевський Леонід Семенович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри фізіології та біофізики; **Опря Євген Васильович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії; **Ханжи Володимир Борисович** — д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, голова комісії з питань академічної доброчесності, етики та взаємин; **Сікорська Ольга Олександрівна** — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук, голова комісії з функціонування державної мови

Рекомендовано до друку

Вченою радою Одеського національного медичного університету

МОЗ України

(Протокол № 8 від 24.04.2024 р.)

О-72 **Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року)** [Електронне видання] / за ред. проф. В. Г. Марічерета. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 208 с.

ISBN 978-966-443-129-0

У збірнику подано матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти» (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року). Мета науково-педагогічного підвищення кваліфікації — сприяння засвоєнню та удосконаленню практичних умінь і навичок з інноваційних технологій, форм, методів, засобів навчання та застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання.

УДК 618.5-089.888.61-085.33

Література

1. Anderson T. The Theory and Practice of Online Learning. Athabasca University Press, 2008. С. 15–17.
2. Palloff R., Pratt K. Lessons from the Virtual Classroom: The Realities of Online Teaching. *Jossey-Bass*. 2013. С. 7–9.
3. Cook D. A., Triola M. M. Virtual patients: a critical literature review and proposed next steps. *Medical education*. 2009. № 43 (4). С. 303–311.
4. Simulator-based training in trauma surgery: a systematic review of randomized controlled trials / Ruessler M., Sterz J., Bender B. et al. *Journal of Surgical Research*. 2012. № 174 (2). С. 171–180.
5. Комлевой О. М. Застосування інтерактивних технологій у викладанні біології: переваги, виклики та перспективи. *Contemporary challenges of society and ways to overcome them : IV Міжнародна науково-практична конференція* (січень 30 – лютий 02, 2024). Tallinn, Estonia. С. 22–26.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ НА ОСВІТНІЙ ЧАСТИНІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ»

Буднюк О. О.

д. мед. н., професор, завідувач кафедри анестезіології,
інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

Володичев Д. С.

асистент кафедри анестезіології, інтенсивної терапії
і медицини невідкладних станів

Одеський національний медичний університет

Спеціальність «Анестезіологія та інтенсивна терапія» належить до низки дисциплін, що найбільш швидко і динамічно розвиваються, і вважається однією з найскладніших, найвідповідальніших, напружених і психологічно важких медичних дисциплін, оскільки фахівці працюють у критичних ситуаціях і щодня беруть участь у діях медичного, юридичного, етичного та особистісного значення [1, с. 16–17]. До специфіки роботи анестезіолога належать: необхідність швидкого прийняття відповідального рішення, виконання агресивних маніпуляцій (ускладнення яких можуть виявитися фатальними), збереження спокою у тяжких клінічних ситуаціях, напруженість добового графіка, робота в умовах невизначеності та навантаження, виключна напруженість на тлі обмеженості лікувальних ресурсів поряд з невлаш-

тованістю побуту [2, с. 25–27]. За даними літератури, спеціальність «Анестезіологія та інтенсивна терапія» пов'язана з високим ступенем нервово-емоційного навантаження, дефіцитом часу для прийняття рішення, високою професійною та юридичною відповідальністю [1, с. 16–17].

Необхідно відмітити такі особливості навчання: сучасна матеріально-технічна база; фахівці високого профілю; навчання на всіх модулях інтернатури за програмами МОЗ України; використання у навчальному процесі галузевих стандартів зі спеціальності та сучасні методики викладання; можливість поєднувати навчання, роботу й участь у безкоштовних науково-освітніх заходах для лікарів-інтернів; дружній колектив і підтримка на всіх рівнях під час навчання, можливість подальшого працевлаштування [3, 4].

Також існують й такі проблеми під час навчання лікарів-інтернів, а саме: відсутність фахового відбору здобувачів вищої освіти, які отримують розподіл до навчання в інтернатурі за спеціальністю «Анестезіологія та інтенсивна терапія»; низький рівень базових медичних знань, який є необхідним для підготовки в інтернатурі; відсутність необхідної мотивації лікаря-інтерна, недостатня кількість клінічних баз кафедри і зменшення терміну освітньої частини до 3 місяців на рік і збільшення практичної частини інтернатури до 9 місяців [4].

Останнім часом з'явилася певна частка лікарів-інтернів, які попередньо не мали повноцінної уяви про майбутню лікарську діяльність, але мають небажані в цій медичній галузі психологічні особливості або недостатній рівень фізичного здоров'я. Це спричиняє у таких інтернів психічний та фізичний дискомфорт, своєрідне розчарування в обраній професії. Здебільшого це молоді люди зі слабким психотипом, які не наважуються на зміну медичного фаху і продовжують навчатися за спеціальністю «Анестезіологія та інтенсивна терапія» на горе собі та людям. Навчаються вони здебільшого за рівнем «нижче середнього», схильні до психічної депресії, афектів [1, с. 16–17]. Більшість здобувачів вищої освіти при обранні спеціальності «Анестезіологія та інтенсивна терапія» керуються споживчим типом мотиваційної спрямованості. Цей феномен може бути зарахований до факторів ризику професійної деформації, мотиваційно-потребова сфера якого орієнтована на споживчі цінності [1, с. 16–17].

Таким чином, усе це може ускладнювати якісну підготовку майбутніх лікарів-анестезіологів і потребує врахування впливу методів навчання на ступінь засвоєння матеріалу (табл. 1).

Піраміда навчання Едгара Дейла

Коефіцієнт засвоєння знань, %	Навчальна діяльність перед отриманням знань
90	Навчання інших / застосування отриманих знань відразу ж
75	Практика через дію
50	Дискусійні групи
30	Демонстрація
20	Відео-, аудіоматеріали
10	Читання
5	Лекція

Ми вважаємо, що використання «Піраміди навчання» в навчальному процесі має свої переваги і дає можливість якісно засвоювати теоретичні знання, і практичні навички за період освітньої частини навчання. Враховуючи особливості спеціальності, важливим є формування у лікарів-інтернів здатності швидко і ефективно вирішувати проблему під час виникнення невідкладних станів та надавати якісну медичну допомогу. Тому основним завданнями підготовки лікарів-інтернів на кафедрі є: розширення освітніх горизонтів завдяки сучасним методикам викладання, використання освітніх платформ, відеолекцій, опрацювання клінічних протоколів, впровадження симуляційного навчання та робота в різних операційних і у відділеннях інтенсивної терапії.

Висновки. Якісна підготовка майбутніх кваліфікованих, конкурентоспроможних лікарів-анестезіологів потребує використання компетентнісного підходу, який забезпечує необхідний рівень теоретичних знань та отримання практичних навичок, їхнього закріплення, відпрацювання в різних клінічних ситуаціях під час анестезіологічного забезпечення та проведення інтенсивної терапії із можливістю в подальшому успішно застосовувати їх у своїй практичній діяльності. Для того щоб у подальшому уникати зарахування до інтернатури за спеціальністю «Анестезіологія та інтенсивна терапія» випадкових професійно непридатних осіб, попередньо повинен проводитися об'єктивний професійний відбір.

Література

1. Мотивація успіху або невдачі у лікарів-інтернів за фахом «Анестезіологія та інтенсивна терапія» / Єхалов В. В., Кравець О. В., Бараннік С. І. та ін. *Новини медицини та фармації*. 2022. № 1 (778). С. 16–17.

2. Волкова Ю. В., Кудінова О. В., Науменко В. О. Загальний огляд наявних проблем, що зустрічаються у процесі навчання у лікарів-інтернів з фаху «Анестезіологія» на кафедрі медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії ХНМУ. *Сучасний стан та перспективи підготовки лікарів-інтернів у Харківському національному медичному університеті* : матеріали 44-ї науково-методичної конференції з інтернатури. Харків : ХНМУ, 2018. С. 25–27.

3. Наказ МОЗ України від 22.06.2021 р. № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію». URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-22062021--1254-pro-zatverdzhennja-polozhennja-pro-internaturu-ta-vtorinnu-likarsku-provizorsku-specializaciju>.

4. Наказ МОЗ України від 14.07.2022 р. № 1219 «Про затвердження примірних програм підготовки в інтернатурі за спеціальностями “Акушерство та гінекологія”, “Внутрішні хвороби”, “Дитяча хірургія”, “Епідеміологія”, “Неврологія”, “Офтальмологія”, “Ортопедія і травматологія”, “Педіатрія”, “Психіатрія”, “Хірургія”, “Стоматологія”, “Медична психологія”, “Медицина невідкладних станів”, “Інфекційні хвороби”». URL: <https://moz.gov.ua/en/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-14072022--1219-pro-zatverdzhennja-primirnih-program-pidgotovki-v-internaturi-za-speci-alnostjami-akusherstvo-ta-ginekologija-vnutrishni-hvorobi-ditjacha-hirurgija-epidemiologija-nevrologija>.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ» НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ

Буднюк О. О.

д. мед. н., професор, завідувач кафедри анестезіології,
інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

Данилова Г. О.

асистент кафедри анестезіології, інтенсивної терапії
і медицини невідкладних станів

Одеський національний медичний університет

Інтернатура в Україні має дві складові — освітню і практичну. Практична частина інтернатури проводиться на базах стажування лі-

ЗМІСТ

ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Анненкова І. П., Шпильова К. О. <i>Одеський національний медичний університет</i>	3
МЕДИЧНА ОСВІТА ТА ПИТАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ Балашова І. В., Лисий І. С. <i>Одеський національний медичний університет</i>	7
КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНА МЕДИЧНА ОСВІТА: ФУНДАМЕНТАЛЬНА ВИКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ Баскіна В. В., Єршова О. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	9
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ Белозерцева-Баранова Ю. Є., Єгоренко О. С. <i>Одеський національний медичний університет</i>	12
ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ МЕТОДИК У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ Борисов С. О., Комлевой О. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	13
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ НА ОСВІТНІЙ ЧАСТИНІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ» Буднюк О. О., Володичев Д. С. <i>Одеський національний медичний університет</i>	16
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ» НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ Буднюк О. О., Данилова Г. О. <i>Одеський національний медичний університет</i>	19